

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐINH THỊ VỸ

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG
THÔN TRONG XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI
HUYỆN BA CHÈ, TỈNH QUẢNG NINH**

LUẬN VĂN THẠC SĨ
KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

THÁI NGUYÊN - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC NÔNG LÂM

ĐINH THỊ VỸ

**MỘT SỐ GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG
THÔN TRONG XÂY DỰNG NÔNGTHÔN MỚI
HUYỆN BA CHÈ, TỈNH QUẢNG NINH**

Ngành: Kinh tế nông nghiệp

Mã số: 8.62.01.15

LUẬN VĂN THẠC SĨ
KINH TẾ NÔNG NGHIỆP

Người hướng dẫn khoa học: TS. Bùi Thị Thanh Tâm

THÁI NGUYÊN - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan đây là công trình nghiên cứu của riêng tôi. Các số liệu và trích dẫn nêu trong luận văn là hoàn toàn trung thực. Kết quả nghiên cứu của luận văn chưa từng được người khác công bố trong bất kì công trình nào.

Thái Nguyên, ngày tháng 10 năm 2020

Tác giả luận văn

Đinh Thị Vỹ

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện Luận văn ***“Một số giải pháp Phát triển kinh tế nông thôn trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh”*** tôi đã nhận được sự giúp đỡ, hướng dẫn, chỉ bảo tận tình của các thầy cô giáo trong trường Đại học Nông Lâm Thái Nguyên, một số cơ quan, các cán bộ, đồng nghiệp, bạn bè và sự hỗ trợ, giúp đỡ tận tình.

Tôi xin bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc nhất tới TS. Bùi Thị Thanh Tâm người hướng dẫn khoa học đã tận tình giúp đỡ và định hướng giúp tôi trưởng thành trong công tác nghiên cứu và hoàn thiện luận văn.

Tôi xin trân trọng cảm ơn các thầy cô giáo trường Đại Học Nông Lâm, các cơ quan ban ngành ở huyện Ba Chẽ, và bạn bè đã nhiệt tình giúp đỡ tôi thực hiện luận văn.

Thái Nguyên, ngày tháng 10 năm 2020

Tác giả luận văn

Đinh Thị Vỹ

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC CÁC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu của đề tài	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
3.1. Đối tượng nghiên cứu.....	2
3.2. Phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Những đóng góp mới, ý nghĩa khoa học hoặc thực tiễn	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN PHÁT TRIỂN KINH TẾ NÔNG THÔN TRONG QUÁ TRÌNH XÂY DỰNG NÔNG THÔN MỚI	4
1.1. Các vấn đề liên quan đến phát triển kinh tế nông nghiệp trong quá trình xây dựng nông thôn mới	4
1.1.1 Các khái niệm liên quan đến phát triển kinh tế nông thôn trong quá trình xây dựng nông thôn mới	4
1.1.2. Vai trò của kinh tế nông thôn trong xây dựng nông thôn mới.....	12
1.1.3. Nội dung cơ bản phát triển kinh tế nông thôn trong quá trình xây dựng nông thôn mới	15
1.1.4. Những nhân tố chủ yếu ảnh hưởng đến phát triển kinh tế nông thôn trong XDNTM	20
1.2. Cơ sở thực tiễn về phát triển kinh tế nông thôn trong xây dựng nông thôn mới tại các địa phương trong nước.....	25
1.2.1. Kinh nghiệm phát triển kinh tế nông thôn mới ở huyện Gia Lâm huyện Hà Nội	25
1.2.2. Kinh nghiệm phát triển kinh tế nông thôn mới ở huyện Tứ Kỳ, Hải Dương .	27
1.2.3. Bài học kinh nghiệm rút ra cho huyện Ba Chẽ	29

Chương 2. ĐẶC ĐIỂM ĐỊA BÀN VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	33
2.1. Khái quát về điều kiện tự nhiên – Kinh tế xã hội huyện Ba Chẽ.....	33
2.1.1. Vị trí địa lý và các yếu tố tự nhiên	33
2.1.2. Điều kiện kinh tế - xã hội.....	39
2.1.3. Cơ sở hạ tầng của huyện Ba Chẽ	44
2.1.4. Đánh giá những thuận lợi và khó khăn về điều kiện tự nhiên, kinh tế xã hội đến đến phát triển kinh tế nông thôn của huyện Ba Chẽ	45
2.2. Nội dung nghiên cứu	46
2.3. Phương pháp nghiên cứu.....	46
2.3.1. phương pháp thu thập số liệu	46
2.3.2. Phương pháp xử lý số liệu.....	47
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	48
2.3.1. Chỉ tiêu đánh giá sự chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu SX nông nghiệp.....	48
2.3.2. Chỉ tiêu tăng cường công tác khuyến nông.....	48
2.3.3. Cơ giới hóa nông nghiệp.....	48
2.3.4. Bảo tồn và phát triển làng nghề truyền thống	48
2.3.5. Đào tạo nghề cho lao động nông thôn.....	48
2.3.6. Kinh tế hộ, trang trại, hợp tác xã.....	49
2.3.7. Phát triển hạ tầng, xã hội và bảo vệ môi trường	49
Chương 3. KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU	50
3.1. Thực trạng phát triển kinh tế nông thôn trong quá trình xây dựng nông thôn mới trên địa bàn Huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh	50
3.1.1. Chuyển dịch cơ cấu kinh tế, cơ cấu sản xuất Nông nghiệp cho phát triển kinh tế.....	50
3.2.2. Tăng cường công tác khuyến nông; đẩy mạnh ứng dụng tiến bộ kỹ thuật vào sản xuất nông lâm, ngư nghiệp.	55
3.2.3. Cơ giới hóa nông nghiệp.....	59
3.2.4. Đẩy mạnh đào tạo nghề cho lao động nông thôn.....	60
3.2.5. Phát triển kinh tế hộ, trang trại, hợp tác xã ở nông thôn.....	67

3.2.6. Phát triển hạ tầng, xã hội và bảo vệ môi trường	70
3.3. Các nhân tố ảnh hưởng tới phát triển kinh tế nông thôn trong xây dựng nông thôn mới.....	80
3.3.1. Nhóm các nhân tố khách quan	80
3.3.2. Nhóm nhân tố chủ quan	82
3.4. Đánh giá những thành công và hạn chế trong phát triển kinh tế nông thôn trong xây dựng NTM trên địa bàn Huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh	83
3.4.1. Thành công.....	83
3.4.2. Hạn chế.....	84
3.5. Đề xuất một số giải pháp chủ yếu nhằm phát triển kinh tế nông thôn trong xây dựng nông thôn mới tại Huyện Ba Chẽ, tỉnh Quảng Ninh.....	86
3.5.1. Đào tạo, nâng cao nguồn nhân lực xây dựng nông thôn mới	87
3.5.2. Nâng cao dân trí	88
3.5.3. Tăng cường sự tham gia của người dân trong phát triển kinh tế nông thôn trong xây dựng nông thôn mới	88
3.5.4. Kết hợp phát triển kinh tế nông thôn với phong trào xây dựng làng văn hoá	88
3.5.5. Phát triển kinh tế nông thôn gắn với quản lý bảo vệ tài nguyên môi trường	89
KẾT LUẬN	90
1. Kết luận	90
2. Kiến nghị.....	91
TÀI LIỆU THAM KHẢO	92

DANH MỤC CÁC CỤM TỪ VIẾT TẮT

ANTT	: An ninh trật tự
BPTNNNT	: Bộ Phát triển nông nghiệp, nông thôn
BCĐ	: Ban chỉ đạo
BQL	: Ban quản lý
CNH	: Công nghiệp hóa
DTTN	: Diện tích tự nhiên
HTX	: Hợp tác xã
HĐH	: Hiện đại hóa
HĐND	: Hội đồng nhân dân
NN&PTNT	: Nông nghiệp và phát triển nông thôn
NTM	: Nông thôn mới
NVH	: Nhà văn hóa
KHKT	: Khoa học kỹ thuật
PTNT	: Phát triển nông thôn
UBND	: Ủy ban nhân dân
UBMTTQ	: Ủy ban mặt trận tổ quốc

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 2.1. Tình hình sử dụng đất của huyện Ba Chẽ giai đoạn 2017-2019	35
Bảng 2.2: Dịch vụ y tế cộng đồng.....	44
Bảng 3.1: Chuyển dịch cơ cấu giá trị sản xuất nông nghiệp Huyện Ba Chẽ giai đoạn năm 2017 – 2019.....	51
Bảng 3.2: Diện tích gieo trồng và cơ cấu diện tích gieo trồng của Huyện Ba Chẽ giai đoạn năm 2017 – 2019	53
Bảng 3.3: Đàn gia súc gia cầm Huyện Ba Chẽ giai đoạn 2017 - 2019.....	54
Bảng 3.4: Các lớp tập huấn kỹ thuật qua các năm 2017 – 2019.....	56
Bảng 3.5: Mô hình trình diễn đã thực hiện tại xã, thị trấn điều tra.....	57
Bảng 3.6: Giống lúa và ngô được chuyển giao ở xã, thị trấn.....	58
Bảng 3.7: Một số hoạt động khuyến nông được thực hiện ở xã, thị trấn điều tra.....	59
Bảng 3.8: Tình hình cơ giới hóa nông nghiệp ở xã, thị trấn điều tra.....	60
Bảng 3.9: Các hình thức đào tạo nghề cho lao động nông thôn Huyện Ba Chẽ (2017 – 2019).....	61
Bảng 3.10: Số lượng lao động được đào tạo trên địa bàn Huyện Ba Chẽ	64
Bảng 3.11: Số lượng ngành nghề đào tạo lao động nông thôn Huyện Ba Chẽ (2017 - 2019).....	65
Bảng 3.12: Số lượng và các loại hình trang trại tại các xã điều tra	68
Bảng 3.13: Bình quân diện tích đất của trang trại điều tra.....	69
Bảng 3.14: Tổng hợp vốn của các trang trại điều tra.....	69
Bảng 3.15: Tiêu chí giao thông nông thôn của huyện Ba Chẽ	71
Bảng 3.16: Đánh giá mức độ đạt được nhóm tiêu chí kinh tế và tổ chức sản xuất.....	76
Bảng 3.17: Đánh giá mức độ đạt được nhóm tiêu chí Văn hóa – Xã hội – Môi trường.....	77
Bảng 3.18: Bộ công cụ SWOT nhằm phân tích thuận lợi và khó khăn trong xây dựng nông thôn mới	85

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Cùng với sự nghiệp đổi mới đất nước, thực hiện sự nghiệp công nghiệp hóa hiện đại hóa đất nước, nông nghiệp, nông dân, nông thôn của huyện Ba Chẽ đã có nhiều thay đổi đáng kể, góp phần vào sự phát triển chung của tỉnh Quảng Ninh ... Tuy nhiên trong quá trình phát triển, Nông nghiệp - nông dân - Nông thôn của huyện Ba Chẽ còn nhiều hạn chế, đó là: Cơ cấu kinh tế có sự chuyển dịch tích cực nhưng còn chậm, phát triển thiếu quy hoạch, sản xuất Nông nghiệp còn manh mún, hiệu quả thấp; các ngành nghề trong nông thôn chưa phát triển, công nghiệp, dịch vụ, nhất là các ngành hỗ trợ cho sản xuất nông nghiệp còn nhỏ bé; hình thức tổ chức sản xuất ở nông thôn chủ yếu là các hợp tác xã nhưng hoạt động không hiệu quả; vấn đề giải quyết công ăn việc làm cho người lao động gặp khó khăn; tình trạng ô nhiễm môi trường ở nông thôn đáng báo động.

Ba Chẽ là huyện miền núi vùng cao, nằm ở phía Đông Bắc tỉnh Quảng Ninh Tình hình kinh tế - xã hội của huyện trong năm qua, nhìn chung đã có sự phát triển rõ rệt, cơ cấu kinh tế đã có sự chuyển dịch tích cực; đời sống vật chất, văn hóa tinh thần của các tầng lớp nhân dân cơ bản ổn định và được nâng cao. Tỉnh ủy, Ủy ban nhân dân tỉnh, cấp ủy chính quyền các cấp trong huyện đã đặc biệt quan tâm đến việc thực hiện chính sách an sinh xã hội, hỗ trợ giải quyết khó khăn cho người lao động, hộ nghèo của huyện trong vùng đồng bào dân tộc thiểu số; Chương trình 135, Chương trình xây dựng nông thôn mới đã và đang được triển khai tích cực. Việc đầu tư cơ sở hạ tầng nông thôn được quan tâm, nhiều công trình quan trọng, thiết yếu về giao thông, thủy lợi, trường học, cơ sở vật chất văn hoá, bưu chính viễn thông, cải tạo nhà ở dân cư, nước sinh hoạt và vệ sinh môi trường nông thôn được xây dựng, nhiều dự án phát triển sản xuất nông lâm ngư nghiệp triển khai thực hiện đúng hướng, phát huy được lợi thế của địa phương, góp phần rất lớn cho phát triển kinh tế - xã hội, tăng thu nhập cho người dân, giảm nghèo bền vững, đời sống vật chất và tinh thần của nông dân từng bước được cải thiện rõ rệt, bộ mặt nông thôn đã được cải thiện đáng kể.

Tuy nhiên, tác động của ngành Nông nghiệp đối với sự phát triển kinh tế-xã hội trên địa bàn huyện chưa tương xứng với tiềm năng, lợi thế; Chưa thu hút được